

Jean-Jacques Rousseau

1712- 1778

Toplumun içinde yaşıyoruz ama bu yaşam biçimini hiç sorguluyor muyuz? Özgürlük dediğimiz şey gerçekten bizde mi, yoksa sadece bir yanılsama mı? Doğa mı bizi şekillendirdi, toplum mu bizi bozdu? Bu sorulara yanıt ararken karşıma çıkan filozof, Jean-Jacques Rousseau oldu. Onun yazdıklarıyla tanıştığımda, sadece felsefe değil, insanlığın kendisi üzerine de düşünmeye başladım. Rousseau, 18. yüzyıl Aydınlanma düşünürleri arasında özel bir yere sahip. Bir yandan aklın gücüne inanan bu çağın bir parçasıydı, ama öte yandan uygarlığın getirdiği yozlaşmayı, eşitsizliği ve baskıyı da en açık şekilde eleştirenlerden biriydi. "Toplum Sözleşmesi" adlı eserinde, siyasal iktidarın meşruiyetini sorgular ve bireyin özgürlüğünü merkeze alan bir toplum düzeni önerir. Onun ünlü cümlesiyle: "Halk egemenliği bölünemez, devredilemez."

Rousseau'ya göre insan doğası gereği iyidir. Kötülük, sonradan, toplumun ve mülkiyetin ortaya çıkmasıyla birlikte gelişir. "İnsanlar Arasındaki Eşitsizliğin Kaynağı Üzerine " adlı eserinde şöyle yazar:

"İlk toprağı çitle çevirip 'Bu bana aittir' diyen, insanları buna inandıran kişi, uygar toplumun gerçek kurucusudur."

Bu cümle, onun mülkiyete, eşitsizliğe ve yapay toplum kurallarına ne kadar sert yaklaştığını gösterir.

Bir başka yönü ise eğitim konusundaki düşünceleridir. "Emile ya da Eğitim Üzerine" adlı eserinde bireyin özgür ve doğal gelişimini savunur. Eğitimde kalıplara değil, bireysel farklılıklara göre hareket edilmesini önerir. Ona göre, "Eğitimin amacı iyi yurttaş yetiştirmektir, sadece bilgili insan değil."

Rousseau'nun düşünceleri yalnızca teorik değil, aynı zamanda derin biçimde kişiseldir. Kendi hayatı da çelişkilerle ve yalnızlıklarla doludur. Bu yüzden, beni yalnızca bir filozof değil, aynı zamanda bir insan olarak da etkiledi. Çünkü düşüncelerinde kendimden parçalar buldum.

Onun felsefesi bana, toplumun dışına çıkarak insanı saf haliyle düşünme cesareti verdi. Bugün hâlâ demokrasi, eşitlik ve özgürlük üzerine yapılan tartışmalarda Rousseau'nun yankısını duyabiliyoruz. Bu yüzden onun felsefesi sadece geçmişe ait değil; içinde yaşadığımız dünyayı anlamak ve değiştirmek isteyen herkes için güncelliğini koruyor.

METİNİNİ DEVAMI İÇİN QR KODU OKUTUNUZ

Umut Ersin Olcay

2020277104

FEL2138 FELSEFE METİNLERİ: OKUMA VE YAZMA II. DERSİ

DERSİN SORUMLU ÖĞRETİM ÜYESİ PROF. DR. ÖZLEM DUVA KAYA